

Putokaz za trudnice, buduće roditelje i porodice

Informacije za trudnice, buduće roditelje i porodice napisane su jed-nostavnim i lako razumljivom jeziku. To znači da: mi upotrebljavamo kratke rečenice i izbegavamo komplikovane reči i pojmove.

Sadržaj

Uvod	3
1 Trudnoća	4
1.1 Trudna?	4
1.2 Šta je (elektronski) roditeljsko-dječji pasoš? (Eltern-Kind-Pass)	6
1.3 Kako se možete pripremiti za trudnoću i period nakon toga?	8
1.4 Gde možete pronaći druge ponude vezane za porođaj i rano detinjstvo?	10
1.5 Kada i kako treba informisati poslodavca o trudnoći?	12
1.6 Kada i kako možete prijaviti rođenje deteta?	13
1.7 Šta je zaštita majki/Mutterschutz	13
1.8 Šta je to sedmični novac/Wochengeld?	14
2 Porođaj	16
2.1 Šta je stacionarni porođaj?	16
2.2 Šta je ambulantni porođaj?	16
2.3 Šta je porođaj kod kuće?	16
2.4 Šta je anonimni porođaj?	17
3 Nakon porođaja	18
3.1 Šta su babine/Wochenbett (period posle porođaja)?	18
3.2 Kako dobiti pomoć u babinama/Wochenbett?	18
3.3 Koje birokratske procedure morate obaviti nakon porođaja?	19
3.4 Kako se može organizovati čuvanje deteta?	31
3.5 Koje vrste finasijske pomoći postoje?	37

Uvod

Tokom trudnoće i nakon rođena deteta postoje mnoge stvari koje se moraju uraditi. Na primer, roditelji moraju podneti nekoliko zahteva u različitim ustanovama, da bi mogli dobiti važne dokumente za njihovo dete.

Dodatno se moraju planirati važni pregledi za majku i dete i moraju se donositi važne odluke.

Gde želim da dobijem/rodim dete?

Kada želim nakon porođaja ponovo početi raditi?

Za to vreme, gde bi se nalazilo i bilo čuvano moje dete?

Da biste se inače, ali i finansijski što bolje snašli, možete se obratiti različitim ustanovama.

Važno je da znate gde možete dobiti pomoć.

Iz tog razloga se u svakom poglavlju ove brošure nalaze korisni saveti, linkovi i adrese.

Informacije i linkovi u vodiču mogu se mijenjati. Provjerite i mrežne stranice ili se obratite odgovarajućim ustanovama.

Stanje informacija: jun 2025.

1 Trudnoća

Prvo se mora utvrditi, da li ste zaista trudni.

Onda bi trebalo da se informišete o svemu važnom u vezi sa trudnoćom, kako biste se dobro pripremili za taj period i za sam porođaj.

1.1 Trudna?

Ako žena nije dobila menstruaciju, onda je ona možda trudna. Da li je neko trudan ili ne, može se utvrditi testom za trudnoću ili pregledom kod lekarke ili lekara.

Test za trudnoću možete nabaviti u drogeriji ili u apoteci.

Ako je test za trudnoću pozitivan, ili ako je menstruacija izostala: Zakažite što je pre moguće termin kod lekarke ili kod lekara. Lekarka ili lekar će obaviti pregled i utvrditi da li ste trudni.

Pregled obično obavlja ginekološkinja ili ginekolog. Pregled se može takođe obaviti i kod praktičnog (kućnog) lekara, u bolnici ili u savetovalištu za trudnice.

Ako lekarka ili lekar utvrdi trudnoću, ona ili on izračunava termin za porođaj. Ponekad se termin za porođaj utvrđuje tek kod kasnijih pregleda. Lekarka ili lekar zabeležava ovaj termin u pasoš za majku i dete (Eltern-Kind-Pass) i izdaje potvrdu o očekivanom terminu za porođaj. Ova potvrda Vam je, na primer, potrebna za posao ili za zdravstveno osiguranje (Krankenkasse).

Test za trudnoću

Lekarka ili lekar će obaviti pregled i utvrditi da li ste trudni.

Beleške

KORISNI SAVETI:

Ako ste trudni, raspitajte se kod svog zdravstvenog osiguranja (Krankenkasse).

Proverite da li ste trenutno osigurani? Za svaku pokrajinu postoje savetovališta koja možete kontaktirati.

» **Austrijski fond za zdravstveno osiguranje (ÖGK)**

<https://www.gesundheitskasse.at>

» **Socijalno osiguranje za samozaposlene/samostalne delatnosti (SVS)**

<https://www.svs.at>

» **Osiguranje za državne službenike, železnicu i rudarstvo (BVAEB)**

<https://www.bvaeb.at>

Ovde možete na različitim jezicima pronaći video zapise sa objašnjenjima o zdravstvenom sistemu:

<https://www.gesundheit.gv.at/service/videos/gesundheitsystem/wo-bekomme-ich-hilfe.html>

Vaša osoba koja je u Austriji osigurana poseduje e-card/ zdravstvenu knjižicu. Osobe koje imaju zdravstvene probleme ili kojima je potrebna pomoć, mogu sa zdravstvenom knjižicom (e-card) otići kod lekarke ili lekara ili u bolnicu. Lekarke i lekari, koji imaju ugovor sa zdravstvenim osiguranjem, besplatno savetuju i leče osobe koje poseduju zdravstvenu knjižicu (e-card).

Više informacija o zdravstvenoj knjižici (e-card) možete pronaći ovde:

<https://www.chipkarte.at>

Za osobe koje nisu zdravstveno osigurane postoji takođe medicinska pomoć:

https://www.oesterreich.gv.at/de/themen/hilfe_und_finanzielle_unterstuetzung_erhalten/2

Austriji postoje različite lekarke i lekari.

Lekarke i lekari opšte prakse su tu za sve zdravstvene probleme i lečenje moguće bolesti.

Lekarke i lekari specijalisti, kao na primer, ginekološkinje i ginekolozi, su stručnjaci u određenim oblastima medicine.

Na linku ispod nalazi se pregled o lekarkama i lekarima u pokrajinama:

<https://www.aerztekammer.at/arztsuche>

Više informacija u vezi sa trudnoćom možete pronaći ovde:

Austrijski javni zdravstveni portal:

<https://www.gesundheit.gv.at/leben/eltern/schwangerschaft/inhalt>

Pregled brošura i formulara za trudnoću, porođaj i bebe

<https://www.gesundheit.gv.at/service/broschueren/schwangerschaft-infomaterial>

1.2 Šta je (elektronski) roditeljsko-dječji pasoš? (Eltern-Kind-Pass)

Svaka trudnica u Austriji dobiva roditeljsko-dječji pasoš – čak i ako nije austrijska državljanka.

Prima ga u obliku žute knjižice nakon što liječnik potvrdi trudnoću. U budućnosti će knjižicu zamijeniti aplikacija. Pomoću aplikacije trudnice mogu pregledati sve preglede na svom pametnom telefonu ili tabletu.

Roditeljsko-dječji zdravstveni karton pomaže u zdravstvenoj skrbi za trudnice, dojenčad i malu djecu do njihova 5. rođendana.

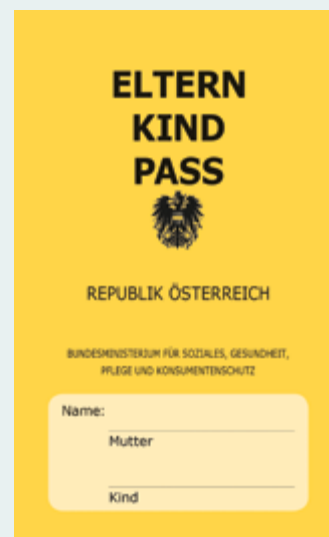
Obuhvaća niz pregleda i konzultacija. Sve važne informacije i rezultati pregleda upisuju se u roditeljsko-dječji pasoš. To omogućuje otkrivanje i liječenje bolesti u ranoj fazi.

Tokom trudnoće obavljaju se pregledi.

Te preglede može obaviti ginekolog, opći liječnik, u bolnici ili primalja. Postoje i dodatni pregledi i konzultacije, npr. u centrima za savjetovanje roditelja.

Važno: Ovi pregledi su potrebni da bi trudnica imala pravo na naknadu za skrb o djetetu (vidi odjeljak 3.5.1.). Označeni su u zdravstvenoj knjižici roditelja i djeteta.

U budućnosti ćete u aplikaciji moći aktivirati podsjetnik za preglede. Samo ako se ti pregledi obave na vrijeme, trudnica će dobiti punu naknadu za skrb o djetetu. U suprotnom će biti umanjena.

U toku trudnoće
postoji pregleda

Beleške

Nakon rođenja, postoje **pregledi za dijete**.

Važno: Da bi primila potporu za skrb o djetetu, neka se pregledi moraju obaviti na vrijeme.

O rokovima koje morate ispuniti možete pročitati ovdje:

https://www.oesterreich.gv.at/de/themen/familie_und_partnerschaft/finanzielle-unterstuetzungen/3

Ne moraju se obaviti sve pretrage iz roditeljsko-dječjeg zdravstvenog kartona. Međutim, sve preporučene pretrage važne su za rano otkrivanje bolesti i problema. Roditelji bi to trebali imati na umu pri donošenju svoje odluke.

Roditelji mogu pregledati sve rezultate pretraga svog djeteta u roditeljsko-dječjem putovnici. Roditeljsko-dječji putovnik i pretrage koje sadrži besplatni su. U tu svrhu, moraju ih obaviti liječnici koji imaju ugovor s zdravstvenim osigu-ravajućim fondom.

Ovde ćete naći dodatne informacije o pregledima pasoša za majku i dete/Eltern-Kind-Pass:

<https://www.elternkindpass.gv.at>

» Austrijski portal za javno zdravlje

<https://www.gesundheit.gv.at/leben/eltern/eltern-kind-pass.html>

» Platforma širom Austrije

<https://www.oesterreich.gv.at/de>

Ispod odeljka „Porodica i partnerstvo“ naći ćete sve o temi rođenje deteta.

Posle porođaja sledi
ukupno
pregleda za dete

Beleške

1.3 Kako se možete pripremiti za trudnoću i period nakon toga?

Trudnoća je poseban, ali nekad i veoma izazovan period. Tokom trudnoće i nakon rođenja deteta, postoji nekoliko mogućnosti na koji način možete ostvariti pomoć. Informišite se, i onda možete:

» biti pravilno praćeni/podržani

Babice pomažu tokom trudnoće, pri rođenju deteta i posle toga kada je beba tu. Babice u Vašem okruženju možete pronaći preko interneta. Ginekološkinje i ginekolozi takođe rade sa babicama i oni Vam mogu pomoći pri traženju babice. Na početku trudnoće (između 14. i 20. tjedna trudnoće), kao i u kasnijem razdoblju. (između 24. i 34. tjedna trudnoće), možete iskoristiti besplatno savjetovanje s primaljom.

Svaka trudna žena može sama da odluči kada joj je potrebna pomoć babice. Tu ne postoje zakonski uslovi ili rokovi.

Međutim, ima smisla potražiti babicu u ranoj trudnoći, kako biste zaista mogli da iskoristite ovu ponudu pomoći. Posebno babice koje rade preko zdravstvenog osiguranja su veoma brzo popunjene i zauzete. To su babice, koje Vas besplatno savetuju, jer one imaju ugovor sa zdravstvenim osiguranjem.

Važno je da obratite pažnju na: U zavisnosti od vrste porođaja, zdravstveno osiguranje pokriva različit broj kućnih poseta pre i posle porođaja (videti poglavlje 3.2).

» biti dobro pripremljen

Kursevi pripreme za porođaj i prenatalne vežbe se često nude u bolnicama i u centrima za roditelje i dete (Eltern-Kind-Zentrum) od strane babica. Ovi kursevi često se doplaćuju. Na ovaj način možete dobiti informacije o kursovima koji se nalaze Vašoj blizini:

- » od babica
- » u bolnicama
- » u centrima za roditelje i dete (Eltern-Kind-Zentrum)
- » preko interneta

Trudnoća je poseban, ali nekad i veoma izazovan period.

Babice pomažu tokom trudnoće, pri rođenju deteta i posle toga kada je beba tu.

Beleške

» **dobro i sigurno se osećati**

Kada je beba tu, mora se obaviti nekoliko pregleda kod dečije lekarkе ili dečijeg lekara.

Iz tog razloga, već tokom trudnoće trebali biste pronaći odgovarajuću dečiju lekarku ili dečijeg lekara.

Budući roditelji treba da se na vreme informišu o ponudama pomoći i podrške kako bi se dobro pripremili.

Možete direktno pitati lekarku ili lekara šta treba uzeti u obzir.

O vremenu koje dolazi možete se takođe informisati i preko interneta.

Ovde možete pronaći informacije o pripremi za porođaj i period posle porođaja/babine.

» Informativni centri/Hebammenbetreuung im Überblick
https://www.hebammen.at/wp-content/uploads/2019/06/HebammenberatungUeberblick_2019-3.pdf

» Traženje babica
<https://www.hebammen.at/eltern/hebammensuche>

» Informacije o kursevima za pripreme porođaja i gimnastika za trudnice
<https://www.gesundheit.gv.at/leben/eltern/geburt/geburtsvorbereitung/geburtsvorbereitungskurs>

» Traženje odgovarajućih bolnica
<https://www.Kliniksuche.at>

Kada je beba tu, mora se obaviti nekoliko pregleda kod dečije lekarkе ili dečijeg lekara.

Beleške

1.4 Gde možete pronaći druge ponude vezane za porođaj i rano detinjstvo?

Trudnice, roditelji i porodice imaju ponekad poteškoće iz raznih razloga. Na primer, ovde postoje ponude za podršku i pomoć:

» **Porodični potral savezne kancelarije/Bundeskanzleramt**

Na ovoj veb-stranici naći ćete informacije za porodice, kao i pomoć i savete o raznim temama. Kao što su, na primer o razdvajanju, razvodu ili nasilju u porodici, porodičnim savetodavnim centrima, obrazovanju roditelja, zaštiti dece i mladih.

» **Služba za decu i omladinu/Kinder-und Jugendhilfe (Jugendamt)**

Služba za decu i omladinu/Kinder-und Jugendhilfe (Jugendamt) je državna ustanova. Postoji u svakoj saveznoj pokrajini. Ona je odgovorna, odnosno zadužena za pomoć kada postoje problemi u porodici, kao što su nasilje ili zanemarivanje. Dete se u tim situacijama oseća telesno/fizički ili emocionalno loše. Služba za decu i omladinu/Kinder-und Jugendhilfe (Jugendamt), tada nudi pomoć kako bi dete bilo zaštićeno. Po potrebi pokreće i pravni postupak.

Postoji mnogo ponuda za zaštitu dece i omladine, kao na primer:

- » Porodični centri za zaštitu dece i omladine/Familienzentren der Kinder- und Jugendhilfe
- » Savetovalište za roditelje i majke
- » psihološko savetovanje
- » Mobilna porodična podrška kod kuće
- » Intenzivna podrška porodice

- » **Domovi zdravlja i savetovališta**
Domovi zdravlja i savetovališta za žene, devojčice, roditelje i porodice nude besplatne informacije uz maksimalnu diskreciju, savete i podršku, na primer, o medicinskim, psihološkim, zdravstvenim ili pravnim pitanjima.

- » **Centri za zaštitu od nasilja, telefonska linija za žene protiv nasilja**
U svakoj saveznoj pokrajini postoji besplatna i poverljiva pomoć i podrška za ljude koji trpe nasilje.

- » **Centri za roditelje i decu (Eltern-Kind-Zentren)**
Centri za roditelje i decu nude podršku na različite teme za trudnice, roditelje i porodice: na primer kurseve, savete ili predavanja. Veoma često postoje i grupe za dojenje, klubovi za bebe ili kafići za roditelje i decu.

Ponude za podršku
i pomoć

Informacije, savetovanje
i podrška

Beleške

Ovde majke i roditelji mogu da razmene iskustva sa drugim maj-kama i roditeljima o svakodnevnom životu sa detetom. Ili mogu dobiti savet i podršku od stručnjaka.

» **Rana pomoć**

Rana pomoć je tu za unaprednje zdravlja trudnica, budućih roditelja i dece. Oni, pre svega, žele da budu tu za one koji imaju poteškoće. Ponuda porodične podrške za buduće roditelje i porodice sa decom od 0 do 3 godine je dobrovoljna i besplatna.

Tamo ćete, na primer, dobiti:

- » lični savet
- » pratnju i pomoć pri birokratskim procedurama
- » uputstvo i podršku kod nege, odgoja i vaspitanja deteta.

KORISNI LINKOVI:

Porodični portal savezne kancelarije (Bundeskanzleramt)

Internet: <https://www.bundeskanzleramt.gv.at/familienportal>

Telefon: 0800 240 262 (besplatno iz cele Austrije), E-mail: familienervice@bka.gv.at

<https://www.bundeskanzleramt.gv.at/service/publikationen-aus-dem-bundeskanzleramt/publikationen-zu-familie-und-jugend/broschueren-familie-jugend.html>

Ovde možete naći informacije o službi za decu i omladinu/Kinder-und Jugendhilfe, u Vašoj pokrajini:

» Grad Beč, MA 11: <https://www.wien.gv.at/kontakte/ma11>

» Donja Austrija: https://www.noegv.at/noe/Jugend/Kinder-_und_Jugendhilfe.html

» Burgenland: <https://www.burgenland.at/themen/soziales/kinder-und-jugendhilfe/>

» Gornja Austrija: <https://www.kjh-ooe.at/>

» Steiermark : <https://www.verwaltung.steiermark.at/cms/ziel/75777334/DE>

» Salzburg: <https://www.salzburg.gv.at/themen/soziales/kinder-und-jugendhilfe>

» Kärnten: <https://www.ktn.gv.at/Service/Formulare-und-Leistungen/GS-L6>

» Tirol: <https://www.tirol.gv.at/gesellschaft-soziales/inklusion-und-kinder-und-jugendhilfe/>

» Vorarlberg: <https://vorarlberg.at/-/kinder-und-jugendhilfe>

Ovde možete potražiti zdravstvene centre za žene u Vašoj blizini:

Mreža austrijskih centara za žensko zdravlje

<http://www.frauengesundheit.at>

de možete potražiti savetovališta za žene i devojke u Vašoj blizini:

Mreža austrijskih savetovališta za žene i devojke

<https://www.netzwerk-frauenberatung.at>

Telefon: 01 5 95 37 60

Ovde možete naći savetovališta za porodice i roditelje koja se nalaze u Vašoj blizini:

<https://www.familienberatung.gv.at>, www.eltern-bildung.at

Ovde možete dobiti psihološke savete i podršku:

Stručno udruženje asutrijskih psiholga (BÖP)

Internet: <https://www.boep.or.at/psychologische-behandlung>

Telefon: 01 504 8000 (besplatan poziv od ponedeljka do četvrtka od 9-13 časova)

E-mail: helpline@psychologiehilft.at

Ovde možete naći austrijsku platformu za samohrane roditelje:

<https://www.alleinerziehende.org>

Ovde možete naći centre za zaštitu od nasilja u Vašoj saveznoj pokrajini:

<https://www.gewaltschutzzentrum.at>

Linija za pomoć ženama žrtvama nasilja:

Internet: <https://www.frauenhelpline.at>

Telefon 0800 222 555 (kostenlos)

Ovde možete potražiti centre za roditelje i decu u Vašoj blizini:

<https://www.gesundheit.gv.at/service/beratungsstellen/gesund-leben/eltern-kind/eltern-kind-zentren.html>

Rana pomoć - regionalna mreža u Vašoj blizini:

<https://fruehehilfen.at>

1.5 Kada i kako treba informisati poslodavca o trudnoći?

Zaposlenica je obavezna da obavesti poslodavca. To znači: ako ste trudni, morate Vašeg poslodavca informisati o trudnoći. Obavestite nadređene na poslu, čim saznate da ste trudni. Dostavite Vašem poslodavcu lekarsku potvrdu o terminu porođaja.

Važno: Možete sami da odredite vreme kada treba da obavestite svog poslodavca. Imajte na umu da je prijava/obaveštenje, takođe i za Vas važno. Od trenutka kada ste prijavili trudnoću, za Vas važi Zakon o zaštiti materinstva. Na primer, ne smete više da radite prekovremeno. Poslodavac Vam tokom trudnoće i 4 meseca nakon rođenja bebe ne sme dati otkaz.

Informisati poslodavca
o trudnoći

Beleške

**Ovde možete naći informacije o prijavi trudnoće
Vašem poslodavcu.**

Radnička komora

https://www.arbeiterkammer.at/beratung/berufundfamilie/Mutterschutz/Bekanntgabe_der_Schwangerschaft.html

1.6 Kada i kako možete prijaviti rođenje deteta?

Ako ste trudni, trebalo bi da se prijavite na odeljenje za porođaje u jednoj od bolnica ili u porodilištima. Takođe i o planiranom porođaju kod kuće, trebalo bi da što pre porazgovarate sa Vašom ginekološkinjom/ginekologom ili sa babicom.

Vrlo često porodice mogu unapred da vide porodilište i sve prostorije za porođaj. Prilikom prijave pitajte šta treba da ponesete sa sobom za boravak u bolnici.

**Ovde možete naći više informacija o prijavi
porođaja i o planiranju porođaja kod kuće:**

Platforma širom Austrije:

<https://www.oesterreich.gv.at/de/lebenslagen/Ich-erwarte-oder-habe-ein-Kind/was-ich-fuer-die-geburt-zu-beachten-habe>

1.7 Šta je zaštita majki/Mutterschutz

Trudnice ne smeju da rade 8 nedelja pre očekivanog datuma porođaja i 8 nedelja nakon porođaja.

Tokom ovog vremena važi zaštita majki/Mutterschutz. Zaštita majki/Mutterschutz podrazumeva potpunu zabranu zapošljavanja.

Ponekad zaštita majki/Mutterschutz počinje ranije: ako je zdravlje majke ili deteta ugroženo. To može lekarka ili lekar specijalista usta-noviti i potvrditi. To onda znači: individualna zabrana zapošljavanja ili prevremena zaštita majki/Mutterschutz.

Prijaviti se u bolnici ili
porodilištu

Beleške

Ponekad se zaštita majki/Mutterschutz završava kasnije: u slučaju carskog reza, prevremenog porođaja ili višestrukog porođaja. U ovom slučaju se zaštita majki/Mutterschutz produžava na 12 sedmica posle porođaja. U zavisnosti od slučaja može trajati i duže. I o tome, takođe, odlučuje lekarka ili lekar specijalista.

Neki poslovi su od početka trudnoće do 12 sedmica nakon porođaja zabranjeni, kao na primer:

- » podizanje i nošenje teških stvari
- » rad sa opasnim materijama kao što je živa
- » rad po učinku/Akkordarbeit.

To znači da se rad ne plaća po radnom vremenu, već po radnom učinku.

- » Rad na traci sa propisnim radnim tempom.
- » Posao koji se isključivo može obavljati stojeći.

Svi propisi o zaštiti majke/Mutterschutz, sadržani su u Zakonu o zaštiti majke/Mutterschutzgesetz.

Ovde možete naći dalje informacije o zaštiti majke/Mutterschutz.

Radnička komora

<https://www.arbeiterkammer.at/beratung/berufundfamilie/Mutterschutz/index.html>

1.8 Šta je to sedmični novac/Wochengeld?

Čim počne zaštita majke/Mutterschutz, dobićete finansijsku podršku od svog zdravstvenog osiguranja. To se zove sedmični novac/Wochengeld.

Trudnica dobija sedmični novac/Wochengeld

- » 8 sedmica pre porođaja
- » na dan porođaja
- » i u prvih 8 sedmica posle porođaja.

Tokom tog perioda ne dobijate novac od Vašeg poslodavca.

Zdravstveno osiguranje će proveriti da li imate pravo na sedmični novac/Wochengeld. Dobićete sedmični novac/Wochengeld ako ste

- » radili pre trudnoće
- » primali naknadu za nezaposlene/Arbeitslosengeld ili pomoć za nezaposlene/Notstandshilfe
- » dobili novčanu nadoknadu/Kinderbetreuungsgeld i za neko drugo dete.

Trudnice ne smeju da rade 8 nedelja pre očekivanog datuma porođaja i 8 nedelja nakon porođaja.

Čim počne zaštita majke/Mutterschutz, dobićete finansijsku podršku od svog zdravstvenog osiguranja.

Beleške

Sedmični novac se mora potraživati u zdravstvenom osiguranju/ Krankenkasse. Za to Vam je potrebno

- » potvrda očekivanog datuma porođaja
- » ažeći žiro račun u banci, sa IBAN-om
- » Ili potvrda o zaposlenju i primanju novca/ Arbeits- und Entgeltbestätigung. To je potvrda Vašeg zaposlenja. Često ovu potvrdu dostavljaju poslodavci sami zdravstvenom osiguranju. Jednostavno, raspitajte se na poslu.
- » Ili potvrdu da dobijate naknadu za nezaposlene/Arbeitslosengeld ili pomoć za nezaposlene/Notstandshilfe, ili novac za negu deteta/ Kinderbetreuungsgeld.

Ako dobijete bebu pre izračunatog porođajnog termina, onda će ti dani biti dodatno uračunati kod sedmičnog novca/Wochengeld.

Posle porođaja morate obavestiti zdravstveno osiguranje o rođenju deteta. Onda dobijate i dalje sedmični novac/Wochengeld.

- » Za to Vam je potrebno
- » Potvrda o porođaju ili izvod iz matične knjige rođenih
- » Matična služba/Standesamt šalje zdravstvenom osiguranju potvrdu o porođaju.
- » kod porođaja u bolnici: potvrda o boravku u bolnici
- » kod prevremenog porođaja, višestrukog porođaja ili carskog reza: potvrda iz bolnice

Važno: Fotokopirajte sva dokumenta. Predajte kopije zdravstvenom osiguranju/Krankenkasse, a originale sačuvajte kod kuće.

Sva dokumenta zdravstvenom osiguranju/Krankenkasse, možete poslati poštom ili preko e-maila. Ili ih možete lično doneti.

Koliko ćete dobiti sedmičnog novca/Wochengeld, zavisi od:

- » koliko ste zarađivali u zadnja tri meseca pre perioda zaštite majke/ Mutterschutz.
- » koliko dugo ste primali naknadu za nezaposlene/Arbeitslosengeld ili pomoć za nezaposlene/Notstandshilfe
- » da li ste za neko drugo dete primali novac za negu deteta/Kinderbetreuungsgeld
- » da li ste povremeno/geringfügig bili zaposleni i da li ste bili samoosigurani.

Ovde možete naći dalje informacije o sedmičnom novcu/Wochengeld:

» Austrijsko zdravstveno osigurnaje

<https://www.gesundheitskasse.at>

» Radnička komora

<https://www.arbeiterkammer.at/wochengeld>

Potvrda o zaposlenju i primanju novca

Posle porođaja morate obavestiti zdravstveno osiguranje o rođenju deteta.

Beleške

2 Porodaj

Rođenje deteta može se odvijati na stacionarnoj ili ambulantnoj osnovi u bolnici ili kod kuće.

2.1 Šta je stacionarni porodaj?

Kod stacionarnog porođaja dobijate Vašu bebu u porodilištu u bolnici. Zatim ćete par dana biti zbrinuti u bolnici i tu ćete dobiti medicinsku negu. To je, na primer, neophodno posle carskog reza. U babinama/Wochenbett (periodu posle porođaja) se možete oproraviti i upoznati Vaše dete.

2.2 Šta je ambulantni porodaj?

Kod **ambulantnog porođaja** dobijate Vašu bebu u bolnici u porodilištu. Ako je porođaj dobro prošao, onda Vi i Vaša beba napuštate bolnicu posle nekoliko sati. Kod kuće ćete dobit podršku od babice i dečije lekarke ili lekara. Od onog dana kada ste otpušteni iz bolnice pa do 5 dana posle porođaja je naknadna nega/podrška besplatna.

Ovde možete naći dalje informacije o procesu porođaja:

Javni zdravstveni portal Austrije

<https://www.gesundheit.gv.at/leben/eltern/geburt/geburtsablauf/inhalt>

2.3 Šta je porodaj kod kuće?

Kod porođaja kod kuće, rađate Vašu bebu kod kuće. Ako želite da se porodite kod kuće, razgovarajte sa Vašom ginekološkinjom/ginekologom ili sa babicom o tome. Oni će pogledati Vaš pasoš za majku i dete/Eltern-Kind-Pass i odlučiti da li se porođaj može sprovesti kod kuće. Ako je odgovor da, onda počinje potraga za babicom. Babica Vas podržava i neguje tokom, kod i posle porođaja kod kuće. Zdravstveno osiguranje/Krankenkasse ne preuzima sve troškove. Vi ćete dobiti samo jedan deo sredstava nazad. Razgovarajte sa svojom babicom o tome.

ođenje deteta može se odvijati na stacionarnoj ili ambulantnoj osnovi u bolnici ili kod kuće.

Beleške

Ovde možete naći još informacija o porođaju kod kuće:

Javni zdravstveni portal Austrije

<https://www.gesundheit.gv.at/leben/eltern/geburt/geburtsablauf/hausgeburt>

2.4 Šta je anonimni porođaj?

U Austriji je moguće **anonimno** roditi dete u bolnici. To znači da trudnica ne mora da kaže svoje prezime. Anonimni porođaj se može obaviti u svakoj bolnici. Majka će tamo dobiti medicinsku podršku/ne-gu i može koristiti usluge socijalnog savetovanja. Pored toga moguća je medicinska podrška/nega pre i posle porođaja.

Služba za decu i omladinu/Kinder-und Jugendhilfe, preuzima stara-teljstvo nad bebom posle porođaja i smešta ga kod usvojitelja. Majka se može javiti do šest meseci posle porođaja, ako želi da se postupak usvajanja deteta prekine. O se majka ne javi i ostane anonimna, onda je usvajanje pravosnažno.

Čak i nakon porođaja možete bebu predati anonimno. U mnogim bol-nicama za ovu svrhu postoji „otvor za bebe“/ „Babyklappe“ ili „гнездо за бебе“/Babynest“. Tamo možete ostaviti bebu i ona će biti zbrinuta.

Ovde možete naći dalje informacije o anonim-nom porođaju:

» Platforma širom Austrije

https://www.oesterreich.gv.at/de/themen/familie_und_partnerschaft/geburt-eines-kindes/2/Seite.080020

» Javni zdravstveni portal Austrije

<https://www.gesundheit.gv.at/leben/eltern/geburt/anonyme-geburt-babyklappe.html>

Anonimni porođaj se može obaviti u svakoj bolnici.

Beleške

3 Nakon porođaja

Nakon porođaja je vreme da se upoznate sa novom situacijom. Pored toga, postoje neke važne stvari koje treba uraditi.

3.1 Šta su babine/Wochenbett (period posle porođaja)?

Posle porođaja nastupaju takozvane babine/Wochenbett. U toku ovih 6 do 8 sedmica možete se oporaviti od trudnoće i upoznati Vašu bebu. Svaka majka može u ovim prvim sedmicama dobiti besplatnu podršku i negu od babice.

3.2 Kako dobiti pomoć u babinama/Wochenbett?

Nakon porođaja u bolnici, žene mogu imati kućnu posetu i koristiti usluge babice svakog dana: od dana nakon otpuštanja iz bolnice do 5. dana nakon porođaja. To znači: dok ste kod kuće u babinama/Wochenbett, dobićete 5 dana besplatno podršku i pomoć od babice. Da biste to dobili, morate pronaći babicu koja ima ugovor sa Vašim zdravstvenim osiguranjem. Ako nakon toga imate simptome/bolove, zdravstveno osiguranje će pokriti troškove daljih kućnih poseta. To je, na primer, slučaj kada dojenje ne funkcioniše. jviše 7 dodatnih kućnih poseta su besplatne u periodu do 8 nedelja nakon porođaja.

Preporuka:

potražite na vreme babicu. Ona Vam može pomoći u ranoj trudnoći pa sve do babina/Wochenbett. Najbolje Vam može pomoći/podržati Vas babica u koju imate poverenja. To je često ona babica, koja Vas je pratila i pomagala tokom trudnoće.

KORISNI LINKOVI:

» Informacije o babinama/Wochenbett

<https://www.gesundheit.gv.at/leben/eltern/baby/wochenbett>

» Traženje babica

<https://www.hebammen.at/eltern/hebammensuche>

Svaka majka može u ovim prvim sedmicama dobiti besplatnu podršku i negu od babice.

Beleške

3.3 Koje birokratske procedure morate obaviti nakon porođaja?

Nakon porođaja morate obaviti niz zvaničnih procedura kako biste mogli dobiti važna dokumenta za svoje dete. Ona su Vam potrebna da biste mogli da dobijete socijalnu i finasijsku podršku.

3.3.1 Prijava rođenja

Prijava rođenja znači, da se rođenje deteta mora prijaviti nadležnoj ustanovi. U ovom slučaju nadležna ustanova je matična služba/ Standesamt.

Bolnica javlja matičnoj službi/Standesamt-u da je dete rođeno. Bolnica ima rok od sedam dana da to uradi. Roditelji u ovom slučaju ne moraju više ništa uraditi.

Ako je dete rođeno kod kuće, to mora da obavi osoba koja je prisustvovala porođaju:

- » lekarka ili lekar
- » babica.

Roditelji dobijaju prijavu rođenja i moraju ovu prijavu predati matičnoj službi/Standesamt-u. Nakon toga matična služba/Standesamt može zvanično izdati izvod iz matične knjige rođenih.

3.3.2 Izvod iz matične knjige rođenih

U izvodu iz matične knjige rođenih stoji:

- » ime, prezime i pol deteta
- » ime i prezime roditelja
- » vreme i mesto rođenja

Roditelji mogu besplatno da dobiju izvod iz matične knjige rođenih u matičnoj službi/Standesamt-u, u opštini ili okrugu gde je beba rođena. Zahtev za dobijanje izvoda iz matične knjige rođenih možete direktno podneti u matičnoj službi/Standesamt-u ili zahtev možete podneti preko interneta. Na Internetu ovo funkcioniše preko digitalne tačke za bebe/digitaler Babypoint. Neke bolnice nude posebnu uslugu: izvod iz matične knjige rođenih možete dobiti na licu mesta.

Nakon porođaja morate obaviti niz zvaničnih procedura kako biste mogli dobiti važna dokumenta za svoje dete.

Beleške

Da biste dobili izvod iz matične knjige rođenih za dete, morate dostaviti sledeća dokumenta, najkasnije nedelju dana nakon rođenja:

» pismenu izjavu o izabranom imenu

To znači: morate pismeno navesti ime deteta. Ono već stoji u prijavi rođenja.

» ako su roditelji u braku: izvod iz matične knjige venčanih od roditelja

» ako roditelji nisu u braku: izvod iz matične knjige rođenih od majke i ako postoji, poslednji izvod iz matične knjige venčanih od majke

» potvrda o raskidu braka ili potvrda o nevažećem braku ili registrovanom partnerstvu

» potvrda o državljanstvu roditelja

» potvrda o glavnom prebivalištu roditelja sa prebivalištem u inostranstvu

» potvrda o rođenju, ako još ne postoji prijava rođenja.

KORSIRNI LINKOVI:

» Informacije i link za digitalnu tačku bebe

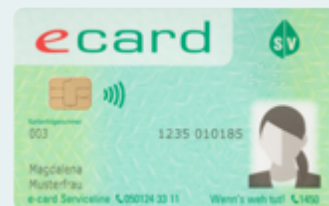
<https://www.oesterreich.gv.at/landingpages/geburt.html>

» Informacije o izdavanju izvoda iz matične knjige rođenih ili internacionalni izvod iz matične knjige rođenih

https://www.oesterreich.gv.at/de/themen/egovernment/moderne_verwaltung/4/Seite.2210010

» Broschüren des Bundeskanzleramts zum Thema Familie und Jugend:

<https://www.bundeskanzleramt.gv.at/service/publikationen-aus-dem-bundeskanzleramt/publikationen-zu-familie-und-jugend/broschueren-familie-jugend.html>

Svako dete dobija preko pošte svoju ličnu zdravstvenu knjižicu/e-card, sa ličnim brojem socijalnog osiguranja/ Sozialversicherungsnummer.

Beleške

3.3.3 Zdravstveno osiguranje

Dete je osigurano preko roditelja. Ako je dete bolesno, može se kod lekarke ili lekara pregledati i lečiti. Lekarki ili lekaru je zato potrebna zdravstvena knjižica deteta/e-card.

Svako dete dobija preko pošte svoju ličnu zdravstvenu knjižicu/e-card, sa ličnim brojem socijalnog osiguranja/ Sozialversicherungsnummer.

Matična služba/Standesamt informiše osiguranje o rođenju deteta. Ovde roditelji ne moraju više ništa da urade.

Opšte informacije o zdravstvenoj knjižici/e-card se takođe mogu naći u poglavlju 1.1.

3.3.4 Prijava prebivališta

U Austriji postoji opšta obaveza prijave/registracije prebivališta. Roditelji moraju da obaveste nadležnu službu o mestu prebivališta deteta u roku od 3 dana posle boravka u bolnici

Ovako možete da prijavite mesto stanovanja:

- » kod matične službe/Standesamt
- » u mesnoj zajednici/opštini
- » u Magistratu
- » na internetu preko digitalne tačke za bebe/digitaler Babypoint.

Za prijavu adrese prebivališta morate ispuniti jedan formular. Zatim ćete dobiti potvrdu o prijavi prebivališta za dete/Meldezettel.

Preporuka:

Prijavu rođenja i prijavu prebivališta možete istovremeno obaviti. Da biste to uradili, popunite formular za prijavu u bolnici.

okumenti će biti poslati matičnoj službi/Standesamt-u. Tamo možete nakon boravka u bolnici preuzeti izvod iz matične knjige rođenih i potvrdu o prebivalištu/Meldezettel. Raspitajte se u Vašoj bolnici ili u relevantnoj matičnoj službi/Standesamt-u.

KORISNI SAVETI:

- » Formular za prijavu prebivališta

<https://www.oesterreich.gv.at/de/formsearch/form/233>

- » Informacije o prijavi prebivališta bebe

https://www.oesterreich.gv.at/de/themen/familie_und_partnerschaft/geburt-eines-kindes/3/1/Seite.080200

Beleške

3.3.5 Uverenje o državljanstvu

U austrijskom uverenju o državljanstvu stoji, da je osoba Austrijanka ili Austrijanac. Kod beba koje su rođene u Austriji, važno je koje državljanstvo imaju otac i majka.

Beba dobija austrijsko državljanstvo

- » ako je majka austrijski državljanin
- » ako su roditelji u braku i samo je otac austrijski državljanin
- » ako roditelji nisu u braku i samo je otac austrijski državljanin.

U ovom slučaju otac mora priznati očinstvo, ili sudinica/sudija utvrđuje da li je on otac. To se mora uraditi u toku 8 sedmica od rođenja deteta.

Beba ne dobija austrijsko državljanstvo

- » ako otac ili majka nemaju austrijsko državljanstvo.

U tom slučaju beba dobija državljanstvo koje majka ili otac imaju. To zavisi od pravila o državljanstvu u zemljama porekla roditelja. U ovom slučaju roditelji moraju da odu u odgovarajuću ambasadu.

Osobe bez austrijskog državljanstva mogu podneti zahtev za austrijsko državljanstvo, ako legalno i neprekidno borave u Austriji. U ovom slučaju mora biti ispunjeno nekoliko uslova.

Ovde možete naći dalje informacije, kako možete steći austrijsko državljanstvo.

Dodeljivanje austrijskog državljanstva

<https://www.bmeia.gv.at/reise-services/leben-im-ausland/staats-und-unionsbuergerschaft/erwerb>

Uverenje o državljanstvu za dete možete dobiti u matičnoj službi/Standesam-u ili preko digitalne tačke za bebe/digitaler Babypoint.

Kod beba koje su rođene u Austriji, važno je koje državljanstvo imaju otac i majka.

Beleške

Zahtev za dobijanje uverenja o državljanstvu možete podneti besplatno do 2. detetovog rođendana. Zato su Vam potrebna sledeća dokumenta:

- » izvod iz matične knjige rođenih deteta
- » uverenje o prebivalištu/Meldezettel
- » lični dokumenti roditelja (pasoš, lična katra, dozvola, viza).

Važno: u zavisnosti od situacije potrebna su vam dodatna dokumenta: Ako su roditelji u braku:

- » izvod iz matične knjige venčanih
- » uverenje o austrijskom državljanstvu

Ako su roditelji razvedeni: a beba je rođena dok su roditelji još bili u braku:

- » uverenje o državljanstvu onog roditelja koji ima starateljstvo nad detetom
- » ako postoji: izvod iz matične knjige razvedenih
- » ako postoji: Izvod iz matične knjige umrlih bračne partnerke/ bračnog partnera

Ako roditelji nisu u braku/venčani, postoje dve mogućnosti:

1. majka je austrijski državljanin
 - » izvod iz matične knjige rođenih majke
 - » uverenje o austrijskom državljanstvu majke
2. otac je austrijski državljanin
 - » izvod iz matične knjige rođenih oca
 - » uverenje o austrijskom državljanstvu oca
 - » uverenje o priznaju očinstva

To se mora obaviti u toku 8 sedmica posle rođenja deteta.

KORISNI LINKOVI:

- » Uslovi za dobijanje austrijskog državljanstva
<https://www.bmeia.gv.at/reise-aufenthalt/leben-im-ausland/staats-und-unionsbuergerschaft/erwerb>
- » Informacije o ambasadama i pronalaženju stranih predstavništav
<https://www.bmeia.gv.at/botschaften-konsulate/suche-nach-oesterreichischen-vertretungen/>
- » Informacije o dvojnomo državljanstvu
<https://www.bmeia.gv.at/reise-services/leben-im-ausland/staats-und-unionsbuergerschaft/doppelstaatsbuergerschaft>
- » Dalje informacije o državljanstvu:
https://www.oesterreich.gv.at/de/themen/menschen_aus_anderen_staaten/staatsbuergerschaft/Seite.260100

U zavisnosti od situacije potrebna su vam dodatna dokumenta:

Beleške

3.3.6 Priznavanje očinstva

U ovim slučajevima biološki otac može priznati očinstvo:

- » ako roditelji nisu u braku/venčani
- » ako suprug nije otac deteta

To se zove dobrovoljno priznavanje očinstva.

To znači: u izvodu iz matične knjige rođenih, stoji ime biološkog oca.

Otac može priznati očinstvo pre ali i posle rođenja deteta. Zato mora lično potpisati jedan dokument/potvrdu:

- » u matičnoj službi/Standesamt-u
- » u službi za decu i omladinu/Kinder-und Jugendhilfe
- » kod notara u Okružnom sudu.

O priznavanju očinstva majka će biti obaveštena.

U roku od 2 godine majka može predati žalbu sudu.

To znači, da ona mora tamo da javi, ukoliko to ne želi.

U nekim slučajevima očinstvo utvrđuje sud, kao na primer:

- » ako muškarac sumnja da je otac deteta i želi da se to utvrdi
- » ako pretpostavljeni otac dobrovoljno ne prizna očinstvo.

Za ovo se mora podneti zahtev sudu.

Priznavanje očinstva je uslov, da dete dobija izdržavanje, ili da kasnije od oca može dobiti nasledstvo.

Otac može priznati očinstvo pre ali i posle rođenja deteta.

Priznavanje očinstva je uslov, da dete dobija izdržavanje, ili da kasnije od oca može dobiti nasledstvo.

KORISNI LINKOVI:

» Dobrovoljno priznavanje očinstva

https://www.oesterreich.gv.at/de/themen/familie_und_partnerschaft/geburt-eines-kindes/3/1/1/Seite.082400

» Utvrđivanje očinstva sudskom odlukom

https://www.oesterreich.gv.at/de/themen/familie_und_partnerschaft/geburt-eines-kindes/3/1/1/Seite.082402

» Žalba protiv priznavanja očinstva

https://www.oesterreich.gv.at/de/themen/familie_und_partnerschaft/geburt-eines-kindes/3/1/1/Seite.082403

Beleške

Trudna?

Lekarski
pregled

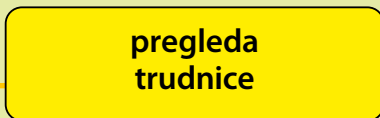

DATUM POROĐAJA
biće izračunat

Eltern
Kind
Pass

pregleda
trudnice

POSLO

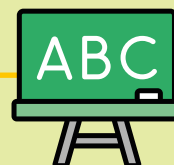
Obavestiti o trudnoći,
potvrda o zaposlenju
i primanju novca

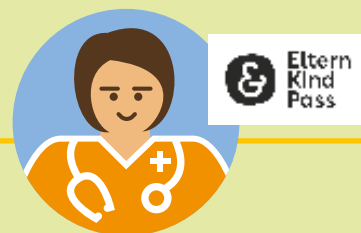
Tražiti BOLNICU za porođaj

PRIPREMA ZA POROĐAJ

DEČIJI LEKAR/-LEKARKA

Pregledi
deteta

Porodaj!

Bolnica ili
kod kuće

ZAŠTITA MAJKE/
MUTTERSCHUTZ

8 sedmica
pre porođaja

BABICA

Podrška pre i
posle porođaja

KOD KUĆE

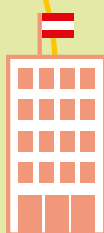

Babine/Wochenbett,
podrška babice posle porođaja

Zdravstvena knjižica/e-card
za dete stiže na
kucnu adresu

MATIČNA
SLUŽBA
MAGISTRAT

Izvod iz matične knjige rođenih
Prijava prebivališta
Uverenje o državljanstvu
Uverenje o priznavanju očinstva,
starateljstvo

AMBASADA

Koji nisu
austrijski
državljeni

Sedmični novac/Wochengeld,
podneti zahtev za naknadu nege
deteta/Kinderbetreuungsgeld

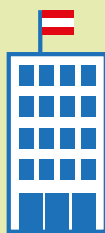
JASLICE
VRTIĆ

Prijava

PORESKA UPRAVA

Dečiji/porodični dodatak
Bonus za očeve za provođenje
vremena sa detetom
ostale pomoći i podrške

POSLO

Prijava odsustva
Bonus za očeve za provođenje vremena sa
detetom, roditeljsko odsustvo, roditeljski
posao sa skraćenim radnim
vremenom

3.3.7 Određivanje starateljstva

Starateljstvo znači, da su roditelji odgovorni za dete. To znači, da ste Vi do 18. detetovog rođendana odgovorni za:

- » anje i odgoj deteta,
- » negu,
- » pravno zastupanje
- » upravljanje imovinom

Ako su roditelji u braku, onda oni imaju zajedničko starateljstvo. Ako nisu u braku, onda isključivo majka ima starateljstvo. Roditelji koji nisu u braku mogu podneti sudu zahtev za zajedničko starateljstvo.

KORISNI SAVETI::

» Brošura starateljstvo i pravo deteta na različitim jezicima
<https://www.justiz.gv.at/service/familienrecht/obsorge-und-kontaktrecht/broschuere-obsorge-und-kinderrechte.ec.de.html>

» Starateljstvo oba roditelja

https://www.oesterreich.gv.at/de/themen/familie_und_partnerschaft/familie-und-kinderfuersorge/obsorge/Seite.234001

» Samostalno starateljstvo jednog roditelja

https://www.oesterreich.gv.at/de/themen/familie_und_partnerschaft/familie-und-kinderfuersorge/obsorge/Seite.234001

» Pratlja za decu prilikom razvoda

<https://www.justiz.gv.at/service/familienrecht/obsorge-und-kontaktrecht/kinderbeistand.25c.de.html>

» Pravo na posetu

https://www.oesterreich.gv.at/de/themen/familie_und_partnerschaft/familie-und-kinderfuersorge/obsorge/Seite.234006

» Učešće i obaveza maćehe, očuha

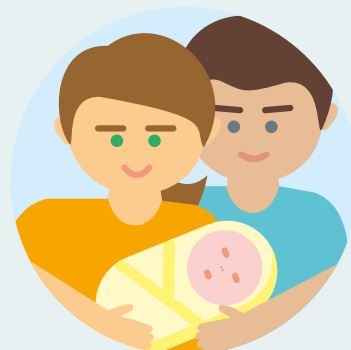
https://www.oesterreich.gv.at/de/themen/familie_und_partnerschaft/familie-und-kinderfuersorge/obsorge/Seite.234003

» Ustanova koja pomaže sudu u ovim slučajevima/
Familiengerichtshilfe

https://www.oesterreich.gv.at/de/themen/familie_und_partnerschaft/familie-und-kinderfuersorge/obsorge/Seite.234002

» Prekogrančni spor u vezi sa starateljstvom nad detetom

https://www.oesterreich.gv.at/de/themen/familie_und_partnerschaft/familie-und-kinderfuersorge/obsorge/Grenzüberschreitende-Obsorgestreitigkeiten-in-der-EU

Starateljstvo znači, da su roditelji odgovorni za dete.

Beleške

Ako se roditelji razvedu ili više ne stanuju zajedno, onda starateljsvo ostaje oboma roditeljima. U sudu se roditelji moraju dogovoriti gde će dete uglavnom živeti.

Majka ili otac mogu takođe podneti zahtev za samostalno starateljstvo. Ili mogu podneti zahtev, da se starateljsvo jednog od roditelja ograniči na određene stvari.

Sud odlučuje o starateljstvu,

- » ako se jedan roditelj iseli ili se roditelji razvedu i ne dogovore se u određenom roku,
- » ako jedan roditelj podnese zahtev za samostalno starateljstvo.

3.3.8 Pasoš

Ako porodica želi da putuje u inostranstvo, potreban im je lični pasoš.

Zahtev za dobijanje pasoša za dete možete podneti u određenim ustanovama: na primer u Okružnoj upravi/Bezirkshauptmannschaft-u. U Beču to možete obaviti u Magistratu. U nekim saveznim pokrajina-ma to se može uraditi i u opštinama/Gemeinde. Raspitajte se u Vašoj opštini.

Dete mora biti prisutno kada podnosite zahtev za pasoš.

Sa sobom morate poneti sledeća dokumenta:

- » lične dokumente jednog roditelja: na primer, pasoš
- » izvod iz matične knjige rođenih deteta
- » uverenje o državljanstvu deteta
- » fotografija za pasoš deteta

Neophodno je da se pridržavate formata: fotografija za pasoš, veličine 35 x 45 mm fotografija ne sme biti starija od šest meseci.

- » izvod iz matične knjige rođenih i izvod iz matične knjige venčanih roditelja
- » uverenje o starateljstvu.

Prvi pasoš za Vaše dete mlađe od 2 godine je besplatan. Pasoš će Vam biti poslat u roku od sedam dana.

Važi samo nekoliko godina i onda se mora obnoviti.

Prvi pasoš za Vaše dete mlađe od 2 godine je besplatan.

Beleške

Ovde možete naći dalje informacije o pasošu za decu:

Platforma širom Austrije

https://www.oesterreich.gv.at/de/themen/persoennliche_dokumente_und_bestaetigungen/reisepass/Seite.020450

3.4 Kako se može organizovati čuvanje deteta?

Nakon rođenja deteta, majka i otac bi trebalo na miru da upoznaju bebu. Zbog toga postoji mogućnost odsustva sa posla – Karenz. Ukoliko poželite da se vratite na posao, možete ići na takozvani – roditeljski posao/Elternzeit, sa skraćenim radnim vremenom. Približava se vreme, kada Vaše dete treba da krene u vrtić/Kindergarten?

Onda bi trebalo na vreme da potražite odgovarajuće mesto.

3.4.1 Roditeljsko odsustvo/Elternkarenz

Nakon rođenja deteta, majka i otac imaju pravo na odsustvo/Karenz sa posla. Zato se to naziva roditeljsko odsustvo/Elternkarenz. Da biste ostvarili roditeljsko odsustvo morate biti zaposleni u firmi.

Za vreme roditeljskog odsustva, jedan od roditelja ne ide da radi, već se brine o bebi. Umesto plate dobija se naknada za negu deteta/ Kinderbetreuungsgeld (vidi poglavlje 3.5.1).

Ko može da ide na roditeljsko odsustvo/Elternkarenz?

Na roditeljsko odsustvo/Elternkarenz, mogu ići i majka i otac. Roditeljsko odsustvo ne postoji za samostalne radnike, studentkinje i studente, i roditelje koji nisu zaposleni. Roditeljsko odsustvo/Karenz, se može dva puta promeniti između majke i oca. To znači da su moguća ukupno 3 perioda/dela roditeljskog odsustva/Karenz-a.

Na primer, to može ovako da se podeli:

1. Deo roditeljskog odsustva majka, 2. deo roditeljskog odsustva otac, 3. deo roditeljskog odsustva majka.

Važno: Imajte na umu da majka i otac ne mogu biti zajedno na roditeljskom odsustvu za jedno isto dete sve vreme. Dozvoljeno im je da se samo nakratko preklope prilikom promene, u kojoj su zajedno mesec dana na porodijskom odsustvu. To je moguće samo sa prvom promenom. Roditeljsko odsustvo/Karenz se pritom smanjuje na 23 meseca.

Nakon rođenja deteta, majka i otac imaju pravo na odsustvo/Karenz sa posla.

Beleške

Koliko dugo može trajati period roditeljskog odsustva?

Pravo na roditeljsko odsustvo, imate najduže do jednog dana pre drugog rođendana deteta. To je najviše 24 meseca, u kojima ne možete dobiti otkaz. Za duži period roditeljskog odsustva/Karenzeit, možete se pismeno dogovoriti sa Vašim poslodavcem.

Roditeljsko odsustvo počinje posle zaštite majke/Mutterschutz, znači 8 sedmica nakon porođaja. Za majku roditeljsko odsustvo može početi i nakon odmora ili bolovanja. Roditeljsko odsustvo, mora trajati najmanje 2 meseca.

Kako i gde morate da najavite roditeljsko odsustvo?

Roditeljsko odsustvo moraju dogovoriti majka ili otac ili oba roditelja sa odgovarajućim poslodavcem.

Ovaj sporazum treba da se obavi pismenim putem i da bude razumljiv. Ovaj sporazum se, na primer, može poslati preporučenim pismom. Preporučeno pismo se može pratiti, tako možete saznati kada je poslato i kada je stiglo.

Pored toga, postoje rokovi za prijavu različitih situacija:

1. Deo roditeljskog odsustva/Karenzteil: majka odlazi direktno posle perioda „zaštita majke“/Mutterschutz na roditeljsko odsustvo. Vi morate roditeljsko odsustvo već u periodu „zaštita majke“/Mutterschutz da prijavite Vašem poslodavcu. Ovo je moguće do 8 sedmica nakon rođenja Vašeg deteta.

1. Deo roditeljskog odsustva/Karenzteil: otac odlazi direktno posle perioda „zaštita majke“/Mutterschutz na roditeljsko odsustvo. Roditeljsko odsustvo morate prijaviti poslodavcu najkasnije 8 sedmica nakon porođaja.

2. i 3. Deo roditeljskog odsustva: majka i otac se smenjuju u roditeljsk-om odsustvu.

Svako roditeljsko odsustvo, morate prijaviti svom poslodavcu tri meseca pre početka roditeljskog odsustva.

Vaš poslodavac Vam mora dati pismenu potvrdu. U toj potvrdi je naznačen početak i period trajanja roditeljskog odsustva/Elternkarenz. Potvrdu moraju potpisati poslodavac i roditelj koji ide na roditeljsko odsustvo.

Tako roditelji mogu dokazati, da ne odlaze istovremeno na roditeljsko odsustvo (vidi gore – jedan mesec).

Roditeljsko odsustvo počinje posle zaštite majke/Mutterschutz, znači 8 sedmica nakon porođaja.

Beleške

Da li se može roditeljsko odsustvo produžiti?

Roditeljsko odsustvo se može produžiti. Majka ili otac na roditeljskom odsustvu, moraju o tome obavestiti poslodavca najmanje 3 meseca pre isteka roditeljskog odsustva. Takođe morate da obavestite i koliko će trajati Vaše roditeljsko odsustvo. (vidi gore – maksimalno do jednog dana pre 2. rođendana deteta).

Da li možete ići na posao dok ste na roditeljskom odsustvu?

Za vreme roditeljskog odsustva, roditelj koji je na roditeljskom odsustvu može da radi samo određeno radno vreme/geringfügig. To je dozvoljeno samo onda, ako ne zaradite više od dozvoljene sume novca/Geringfügigkeitsgrenze.

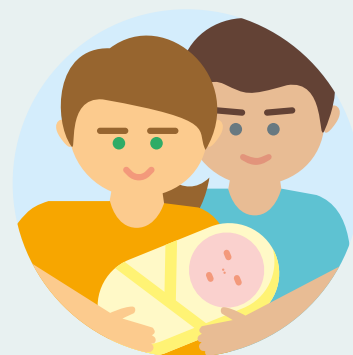
Ovde možete naći dalje informacije o roditeljskom odsustvu/Elternkarenz:

» Platforma širom Austrije

https://www.oesterreich.gv.at/de/themen/arbeit_beruf_und_pension/Karenz-und-Mutterschutz/elternkarenz_und_elternteilzeit/Seite.3590007

» ograničeni rad/geringfügige Arbeit za vreme roditeljskog odsustva

<https://www.usp.gv.at/themen/mitarbeiter-und-gesundheit/einstellung-mitarbeiter-und-arten-der-beschaeftigung/geringfuegig-beschaeftigte.html>

3.4.2 Roditeljsko odsustvo sa skraćenim radnim vremenom/ Elternteilzeit

Majke i očevi imaju pravo na skraćeno radno vreme. To znači, da Vi na primer, možete posle roditeljskog odsustva, da radite manje sati. Onaj roditelj koji nije bio na roditeljskom odsustvu, može takođe da radi skraćeno radno vreme/Elternteilzeit.

Šta treba da uzmete u obzir kada uzimate roditeljsko odsustvo sa skraćenim radnim vremenom?

Uslovi i propisi

- » Majka i otac imaju pravo na skraćeno radno vreme u sledećim slučajevima: Otac ili majka moraju da žive sa detetom u istom domaćinstvu ili da imaju starateljstvo nad njim. Moraju raditi u firmi tri godine neprekidno. Firma mora imati više od 20 radnica i radnika. U suprotnom važe druga pravila.
- » Majka i otac mogu istovremeno da koriste roditeljsko odsustvo sa skraćenim radnim vremenom.

Pod određenim uslovima očevi i majke imaju pravo na roditeljski posao sa skraćenim radnim vremenom/ Elternteilzeit.

Beleške

Svaki roditelj sme samo jednom ići na roditeljsko odsustvo/Elternteilzeit.

Ako je jedan roditelj na roditeljskom odsustvu za dete, drugi ne može da koristi skraćeno radno vreme za isto dete.

Prava i obaveze između roditelja i njegovog poslodavca:

- » Skraćeno radno vreme roditelja/Elternteilzeit morate dogovoriti sa Vašim poslodavcem: početak, trajanje, koliko sati radite nedeljno i koje je radno vreme.
- » Radno vreme mora biti smanjeno najmanje 20 procenata. Na primer, kod radnog vremena od 40 sati nedeljno to je osam sati rada manje. Međutim, ako sati ostanu isti, pozicija radnog vremena se mora promeniti.
To znači, da Vi na primer, počinjete da radite svakog dana, sat vremena kasnije.
- » orate raditi više od 12 sati nedeljno.
- » Poslodavac mora biti spreman na sporazum i dozvoliti skraćeno radno vreme. Poslodavac može dobrovoljno da pristane na drugi broj sati: na primer, 10 sati nedeljno.
- » Ako su majka ili otac već radili sa skraćenim radnim vremenom pre rođenja deteta, onda se nedeljni sati za skraćeni rad roditelja mora-ju dodatno smanjiti.
- » Majke i očevi sa skraćenim radnim vremenom, imaju pravo da posle toga isto toliko sati nedeljno rade kao i pre skraćenog radnog vremena. Ako su pre toga radili 40 sati nedeljno, onda imaju pravo da posle skraćenog radnog vremena, ponovo isto toliko sati rade.
- » Poslodavci, majke i očevi, imaju pravo na sledeće: Svi oni mogu zahtevati da se skraćeno radno vreme završi/ili da se promeni. Ovo mora biti uređeno pismeno, najkasnije 3 meseca pre završetka planiranog skraćenog radnog vremena.
- » Ako skraćeno radno vreme traje manje od 3 meseca, onda najkasni-je 2 meseca pre završetka skraćenog radnog vremena.

Početak i trajanje

- » Za majke, skraćeno radno vreme za roditelje/Elternteilzeit, može početi najranije nakon perioda „zaštite majke“/Mutterschutz
- » Skraćeno radno vreme roditelja mora trajati najmanje 2 meseca.
- » Vi možete raditi skraćeno radno vreme sve do 7. rođendana Vašeg deteta. U nekim slučajevima je moguće i duže - na primer, ako dete tek kasnije polazi u školu.

Skraćeno radno vreme može se za majku ili oca i ranije završiti, ako ona ili on zbog još jednog deteta idu na roditeljsko odsustvo.

Beleške

Pored toga, postoje sledeće obaveze obaveštenja za različite situacije:

- » Kod skraćenog vremena za roditelje/Elternteilzeit, direktno posle perioda „zaštita majke/Mutterschutz“:
 - obaveštenje od majke tokom perioda „zaštita majke“/ Mutterschutz
 - obaveštenje od oca najkasnije osam sedmica nakon rođenja deteta
- » kod kasnijeg početka skraćenog radnog vremena za roditelje:
 - obaveštenje najkasnije 3 meseca pre planiranog početka skraćenog radnog vremena roditelja
- » Kod skraćenog radnog vremena za roditelje koji traje manje od tri meseca:
 - Ako jedan roditelj direktno posle perioda „zaštita majke“/ Mutterschutz, manje od 3 meseca koristi skraćeno radno vreme roditelja: Onda drugi roditelj mora svoje skraćeno radno vreme roditelja najaviti još u toku perioda „zaštita majke“/ Mutterschutz..

Važno: Skraćeno radno vreme, morate prijaviti pismenim putem: mora se navesti početak, trajanje, koliko sati nedeljno radite i koje je radno vreme.

KORISNI LINKOVI:

» Platforma širom Austrije

https://www.oesterreich.gv.at/de/themen/arbeit_beruf_und_pension/Karenz-und-Mutterschutz/elternkarenz_und_elternteilzeit

» Informacije o skraćenom radnom vremenu roditelja

<https://www.sozialministerium.gv.at/Themen/Arbeit/Arbeitsrecht/Karenz-und-Teilzeit/Elternteilzeit.html>

» Roditeljski kalendar radničke komore

https://elternkalender.arbeiterkammer.at/?mtm_campaign=Elka&mtm_kwd=Own&mtm_source=Koophelp&mtm_medium=CC&mtm_content=V1%20

Beleške

3.4.3 Jaslice i vrtić

Deca do 3 godine starosti se čuvaju u jaslicama. Od 2½ ili 3 godine starosti ona mogu da idu u vrtić.

Kada i kako možete prijaviti Vaše dete?

Ako želite da Vaše dete bude u jaslicama ili vrtiću čuvano: Onda bi trebalo da prijavite dete što je pre moguće.

Za državne vrtiće možete dete prijaviti odmah nakon rođenja. Isni period obično se završava nekoliko meseci pre nego što dete treba da bude zbrinuto u jaslicama ili vrtiću. Glavni period prijave je između novembra i decembra. Ako u ovom periodu prijavite dete za sledeću godinu, imate dobre šanse da pronađete odgovarajuće mesto.

Napomena: U privatnim vrtićima dete možete prijaviti pre rođenja. U ovom slučaju morate platiti prijavu.

Gde možete prijaviti Vaše dete?

- » u opštini
- » u Magistratu
- » u privatnim ustanovama
- » direktno u vrtiću/Kindergarten

Koja su Vam dokumenta za prijavu potrebna, zavisi od ustanove za brigu o deci. Isto tako, način prijave može da bude različit. U zavisnosti od ustanove, to se može uraditi sa ili bez obrasca prijave, lično, pismeno ili elektronski.

Najbolje je da se raspitate direktno u ustanovi ili kod nadležnog organa.

Koji Vas troškovi očekuju?

Upis u jaslice ili vrtić/Kindergarten je besplatan. Kada dete dobije mesto, roditeljski doprinos se obično plaća svakog meseca. Iznos ovog doprinosa varira u zavisnosti od opštine, Magistrata ili ustanove (jaslica, vrtića) gde je dete dobilo mesto. od određenim uslovima plaćate manje. U svakoj pokrajini su troškovi različiti. Informišite se više o tome kod nadležnih ustanova.

Za državne vrtiće možete dete prijaviti odmah nakon rođenja.

Beleške

Širom Austrije postoji besplatna godina u vrtiću/ Kindergarten: Poslednju godinu pre škole vaše dete može besplatno da ide u vrtić pola dana. To je 20 sati nedeljno. Ručak nije besplatan.

Koje su Vaše obaveze?

Deca koja su do 31. avgusta napunila 5 godina, moraju da idu od septembra do juna u vrtić/Kkindergarten u vremenskom periodu od pola dana. To je u Austriji obavezno. Školski raspust je isključen. Pored toga, tokom ovog perioda je dozvoljen odmor od najviše 5 nedelja.

Ovde možete naći informacije o ustanovama za čuvanje dece:

platforma širom Austrije

<https://www.oesterreich.gv.at/de/lebenslagen/Ich-bin-für-die-Erziehung-eines-Kindes-verantwortlich/Wo-Kinder-betreut-werden>

Deca koja su do 31. avgusta napunila 5 godina, moraju da idu od septembra do juna u vrtić/Kindergarten u vremenskom periodu od pola dana.

3.5 Koje vrste finasijske pomoći postoje?

3.5.1 Naknada za negu deteta/Kinderbetreuungsgeld

Svaka osoba koja je u Austriji (regularno) prijavljena, ima pravo da dobija naknadu za negu deteta/Kinderbetreuungsgeld. Ovo važi i za osobe koje ne rade ili nisu obavezno osigurane.

Naknadu za negu deteta/Kinderbetreuungsgeld dobija onaj roditelj, koji se uglavnom brine o detetu i koji se nalazi na roditeljskom odsustvu/Elternkarenz (vidi poglavlje 3.4.1).

Taj roditelj mora ispuniti sledeće uslove:

- » roditelj ima pravo na dečiji dodatak/Familienbeihilfe za dete i da dobija dečiji dodatak.
- » roditelj živi sa detetom u istom domaćinstvu. Oboje imaju isto glavno prebivalište.
- » Roditelj i dete žive u Austriji.
- » Roditelj i dete imaju legalan boravak u Austriji.
- » Svi neophodni pregledi, koji se nalaze u pasošu za majku i dete/Eltern-Kind-Pass su obavljeni. To su 5 pregleda tokom trudnoće i pet pregleda deteta.
- » Ograničenje dodatnog prihoda je ispoštovano.

Beleške

» Ako majka i otac ne žive zajedno, roditelj mora imati starateljstvo nad detetom/Observe i primati dečiji dodatak/Familienbeihilfe. (Pravo na starateljstvo, vidi poglavlje 3.3.7).

Postoje dva načina dodatka za negu deteta/Kinderbetreuungsgeld:

1. Paušalni dodatak za negu deteta

U ovom slučaju imate račun za dodatak za negu deteta. Tamo se nalazi paušalni iznos za čitavo vreme roditeljskog odsustva/Karenz.

Ko ga može dobiti?

Paušalnu naknadu za negu dece mogu dobiti: i žene i muškarci, koji se ne nalaze u radnom odnosu i koji nisu bili obavezno osigurani. To su na primer, muškarci i žene koji nisu zaposleni, studentkinje i studenti koji rade samo određeno radno vreme/geringfügig.

Koliko novca možete dobiti?

Koliko se dnevno isplaćuje zavisi od trajanja roditeljskog odsustva/Karenz. U 2025. godini biće ovako: U najkraćoj varijanti, dodatak za negu deteta/Kinderbetreuungsgeld iznosi 41,14 evra dnevno. U najdužoj varijanti 17,65 evra dnevno.

Koliko dugo možete da dobijate ovu pomoć?

Paušalni dodatak za negu deteta možete dobiti od 365 dana do 851 dana od dana rođenja deteta. Ako oba roditelja idu na odsustvo roditelja/Karenz, period može trajati i do 1063 dana.

Šta ako Vam je potrebna dodatna finansijska pomoć?

Porodice sa veoma niskim primanjima mogu podneti zahteve za dalje pomoći. U takozvanim teškim slučajevima, trajanje isplate dodatka za negu deteta može se produžiti.

2. Dodatak za negu deteta na osnovu prihoda/ Einkommensabhängiges Kinderbetreuungsgeld

U ovom slučaju, dodatak za negu deteta zavisi od Vaših prihoda.

Ko ga može dobiti?

Dodatak za negu deteta na osnovu prihoda mogu da primaju samo sledeća lica: osobe koje su radile u Austriji 182 dana pre rođenja deteta. Osim toga, morali su imati na osnovu svog posla zdravstveno i penziono osiguranje.

Tokom ova 182 dana nisu smeli da primaju ni naknade iz osiguranja za slučaj nezaposlenosti.

Postoje dva načina dodatka za negu deteta/Kinderbetreuungsgeld.

Beleške

To su na primer, naknada za nezaposlene/Arbeitslosengeld, pomoć za nezaposlene/Notstandshilfe ili dodatak za dalje školovanje/ Weiterbildungsgeld. Za to vreme moguć je prekid rada od 2 sedmice. To znači da za to vreme niste radili do 14 dana. Ako ste trenutno zaposleni i u tom periodu se razbolite ili imate odmor, onda se to vreme ne računa kao prekid.

Koliko dobijate?

Koliko ćete biti isplaćeni zavisi od zarade roditelja pre roditeljskog odsustva/Karenz. U 2025. godini biće ovako: dobićete najmanje 41,14 evra dnevno, a najviše 80,12 evra dnevno.

Koliko dugo dobijate?

Dodatak za negu deteta na osnovu prihoda može se isplatiti do 365. dana od rođenja Vašeg deteta. Ako oba roditelja idu na roditeljsko odsustvo/Karenz, to može biti i do 426 dana.

Šta treba da uzmete u obzir kod ova dva tipa?

Majke i očevi na roditeljskom odsustvu mogu kod oba tipa naknade dodatno zarađivati određenu sumu novca.

U tom periodu treba da se prijavite za dodatak za negu deteta/ Kinderbetreuungsgeld:

- » Dodatak za negu deteta možete najranije podneti Vašem socijalnom osiguranju na dan rođenja deteta.
- » Roditelji usvojene i hraniteljske dece mogu da konkurišu za dodatak za negu deteta, samo od dana prijema deteta na hraniteljstvo.

Važno: dodatak za negu deteta/Kinderbetreuungsgeld, možete dobiti samo do 182 dana naknadno. Zato treba da podnesete prijavu odmah nakon rođenja deteta ili nakon preuzimanja nege. To je jedini način na koji možete dobiti sav dodatak za negu deteta na koji imate pravo.

U ovom slučaju dobićete dodatnu finansijsku pomoć:

Dodatno postoji i **partnerski bonus**/Partnerschaftsbonus. Majka i otac mogu dobiti partnerski bonus samo ako su brigu o deci podelili skoro podjednako, na primer 50:50 do 60:40. Osim toga, uslov je i da su roditelji primali najmanje 124 dana dodatak za negu deteta. Zato postoji još 1000 evra kao bonus na dodatak za negu deteta. To je 500 evra po roditelju.

Zahtev za partnerski bonus/Partnerschaftsbonus možete podneti zajedno sa zahtevom za dodatak nege deteta. Svaki roditelj mora da podnese sopstvenu prijavu svom socijalnom osiguranju.

Majke i očevi na roditeljskom odsustvu mogu kod oba tipa naknade dodatno zarađivati određenu sumu novca.

Beleške

To je ustanova koja Vam isplaćuje dodatak za negu deteta/ Kinderbetreuungsgeld. Zahtev možete podneti i kasnije. To morate učiniti u toku jednog određenog perioda. Raspitajte se kod Vašeg socijalnog osiguranja.

KORISNI LINKOVI:

» Informacije o naknadi za negu deteta možete naći na porodičnom portalu savezne kancelarije kao i na infoliniji/ Kinderbetreuungsgeld <https://www.bundestkanzleramt.gv.at/agenda/familie/kinderbetreuungsgeld.html>

Telefon: 0800 240 014, od ponedeljka do četvrtka od 9 do 15 časova

Broschüren des Bundeskanzleramts zum Thema Familie und Jugend: <https://www.bundestkanzleramt.gv.at/service/publikationen-aus-dem-bundestkanzleramt/publikationen-zu-familie-und-jugend/broschueren-familie-jugend.html>

» Nadoknada za negu deteta/online-računar <https://www.bundestkanzleramt.gv.at/agenda/familie.html#willkommen>

» Uslovi za dobijanje dodatka za negu deteta https://www.oesterreich.gv.at/de/themen/familie_und_partnerschaft/finanzielle-unterstuetzungen/3/1/Seite.080620

» 2 varijante dodatka za negu deteta <https://www.gesundheitskasse.at/cdscontent/?contentid=10007.867463&portal=oegkportal>

» Informacije o postavljanju zahteva <https://www.sozialversicherung.at/cdscontent/?contentid=10007.820905&portal=svportal>

» Partnerski bonus/Partnerschaftsbonus https://www.oesterreich.gv.at/de/themen/familie_und_partnerschaft/finanzielle-unterstuetzungen/3/2/Seite.080631

Dečiji/porodični dodatak je finasijska pomoć za roditelje.

3.5.2 Dečiji/porodični dodatak/Familienbeihilfe

Dečiji/porodični dodatak je finasijska pomoć za roditelje.

A ovim novcem možete kupiti odeću, pelene, hranu za bebu i tako dalje. Roditelji dobijaju za svako dete dečiji/porodični dodatak.

Dečiji/porodični dodatak dobijaju roditelji uvek: svejedno da li rade, ne rade ili zarađuju više nego što je dovoljno. Središte životnih interesa poro-dice mora biti u Austriji.

Ako roditelji žive zajedno sa detetom u jednom domaćinstvu, dečiji/porodični dodatak najčešće prima majka. Majka ga se može odreći, onda otac dobija dečiji/porodični dodatak. Ako roditelji ne žive u istom domaćinstvu, dečiji/porodični dodatak prima roditelj sa kojim dete živi.

Beleške

Koliko dobijate?

Dečiji/porodični dodatak zavisi od starosti i broja dece. U 2025 godini dobijate za jedno dete od rođenja 138,40 vra mesečno.

Ovde možete saznati, koliki dečiji/porodični dodatak Vi dobijate?

» Platforma širom Austrije

https://www.oesterreich.gv.at/de/themen/familie_und_partnerschaft/familienbeihilfe

» Kalkulator savezne kacerarije za dečiji/porodični dodatak savezne kancelarije <https://services.bundeskanzleramt.gv.at/familienbeihilferechner/familienbeihilferechner>

» Kalkulator radničke komore za dečiji/porodični dodatak <https://familienbeihilfe.arbeiterkammer.at>

Napomena: Visina dečijeg/porodičnog dodatka zavisi od starosti deteta. Pored toga, roditelji dobijaju više dečijih/porodičnih dodataka, ako imaju više dece.

Ako primate dečiji/porodični dodatak za troje ili više dece, možete podneti zahtev za doplatu dodatka:

» **Preduslovi za doplatu dečijeg/porodičnog dodatka za više dece** https://www.oesterreich.gv.at/de/themen/familie_und_partnerschaft/familienbeihilfe/Seite.080713

Dečiji/porodični dodatak zavisi od starosti i broja dece.

Kako da podnesete zahtev za dečiji/porodični dodatak?

Kada se dete rodi, ne morate posebno da predate zahtev za dečiji/porodični dodatak. Poreska uprava/Finanzamt će proveriti sve uslove i obavestiti Vas o tome da li imate pravo na dečiji/porodični dodatak. Dečiji/porodični dodatak se prenosi na žiro račun roditelja. Ako informacije nisu potpune, bićete zamoljeni da dostavite tražene podatke.

Napomena: Za rođene pre 1. maja 2019. godine potrebno je podneti zahtev za dečiji/porodični dodatak. U tom slučaju morate ispuniti jedan formular. Zahtev može biti i kasnije postavljen. Međutim, tada ćete dobiti dečiji/porodični dodatak samo za poslednjih 5 godina od dana podnošenja zahteva.

Za svako dete koje je mlađe od 18 godina imate pravo na dečiji/porodični dodatak. U posebnim uslovima možete i do 24. rođendana deteta dobijati dečiji/porodični dodatak. U izuzetnim slučajevima, to je moguće i do 25. rođendana. Za decu sa invaliditetom možete dobiti i veći dečiji/porodični dodatak – ali samo u slučaju invaliditeta od 50 posto.

Beleške

KORISNI LINKOVI:

» pšte informacije o dečijem/porodičnom dodatku
<https://www.bundestkanzleramt.gv.at/agenda/familie/familienbeihilfe.html>

ili

https://www.oesterreich.gv.at/de/themen/familie_und_partnerschaft/familienbeihilfe

» Dečiji/porodični dodatak za decu sa stalnim boravkom na području EU/EWR-području ili Švajcarskoj

<https://www.bundestkanzleramt.gv.at/agenda/familie/familienbeihilfe/familienbeihilfe-kinder-staendigen-aufenthalts-in-eu-ewr-ch.html>

» povećan dečiji/porodični dodatak za decu sa invaliditetom/ smetnjom u razvoju

<https://www.bundestkanzleramt.gv.at/agenda/familie/familienbeihilfe/erhoehte-familienbeihilfe.html>

ili

https://www.oesterreich.gv.at/de/themen/familie_und_partnerschaft/familienbeihilfe/Seite.1220330

3.5.3 Bonus za očeve za provođenje vremena sa detetom/Familienzeitbonus für Väter

Očevi mogu direktno posle rođenja deteta da koriste bonus za provođenje vremena sa detetom. To znači da očevi ne rade najviše mesec dana nakon porođaja da bi mogli da budu sa porodicom. Za to vreme očevi umesto zarade/plate dobijaju takozvani porodični bonus.

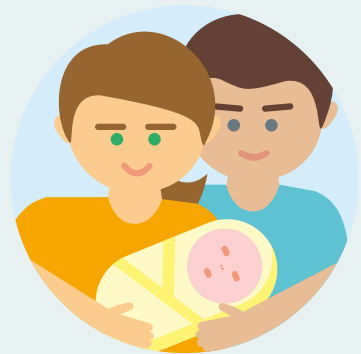
Porodični bonus može trajati 28, 29, 30 ili 31 dan. vde se govori o takozvanom porodičnom mesecu. Porodični bonus možete dobiti samo za porodično vreme/Familienzeit.

Koliko novca dobijate?

Porodični bonus iznosi 22,60 evra po danu. To je ukupno 700 evra. Ako otac kasnije ode na roditeljsko odsustvo i prima dodatak za negu deteta: dodatak za negu deteta se umanjuje za porodični dodatak. To znači da ćete dobiti manji dodatak za negu deteta. Period isplate se ne menja.

Očevi se mogu prijaviti za porodični bonus pod sledećim uslovima:

- » Roditelji dobijaju dečiji/porodični dodatak.
- » Središte životnih interesa oba roditelja i deteta mora biti u Austriji.

Očevi mogu direktno posle rođenja deteta da koriste bonus za provođenje vremena sa detetom.

Beleške

- » Oba roditelja i dete žive u jednom domaćinstvu i imaju isto mesto stanovanja.
- » Koristite porodično vreme/Familienzeit.
- » U zadnjih 120 dana ste neprekidno radili u jednoj istoj firmi. Za to vreme ne smete da imate primanja iz osiguranja za slučaj nezaposlenosti/Arbeitslosenversicherung. To je, na primer, naknada za nezaposlene/Arbeitslosengeld pomoć za nezaposlene/Notstandshilfe ili dodatak za dalje školovanje/Weiterbildungsgeld. Za to vreme moguć je prekid rada u trajanju od 2 sedmice. To znači da za to vreme niste radili do 14 dana. Ako ste trenutno zaposleni i u tom periodu se razbolite ili imate odmor, onda se to vreme ne računa kao prekid.
- » Za ne-austrijance: boravite legalno u Austriji.

Kako da podnesete zahtev za finansijsku pomoć?

Porodični bonus mora otac da preda. Za to morate da ispunite zahtev za porodični bonus. Zatim podnosite prijavu svom zdravstvenom osiguranju. U prijavi se mora navesti koliko dana porodičnog vremena uzimate. Ovdje možete odabrati razdoblje od 28 do 31 dan. Ovu informaciju kasnije nije moguće promijeniti.

Od kada dobijate porodični bonus/Familienzeitbonus?

U slučaju porođaja u bolnici, porodični bonus počinje najranije kada majka i dete napuste bolnicu. Ako je dete primljeno u bolnicu samo iz zdravstvenih razloga ili mora da ostane u bolnici, obratite se svom zdravstvenom osiguranju/Krankenversicherung.

KORISNI LINKOVI:

- » Informacije o porodičnom bonusu
https://www.oesterreich.gv.at/de/themen/familie_und_partnerschaft/finanzielle-unterstuetzungen/Seite.080623
- » Informacije austrijskog socijalnog osiguranja
<https://www.sozialversicherung.at/cdscontent/load?contentid=10008.638296&version=1632292686>
- » Formular za podnošenje zahteva za porodični
<https://www.sozialversicherung.at/cdscontent/load?contentid=10008.638293&version=1632292686>
- » Online zahtev porodični bonus/Familienbonus
<https://www.meinesv.at> ili <https://www.finanzonline.at>

Porodični bonus mora otac da preda.

Beleške

3.5.4 Ostala finansijska pomoć i podrška porodicama

3.5.4.1 Odbitak od poreske osnovice za osobe koja jedina zarađuje u porodici/samohrani roditelji/Allein-verdiener- oder Alleinerzieherabsetzbetrag

Odbitak od poreske osnovice za osobe koja jedina zarađuje u porodici/samohrani roditelji, pomaže porodicama u kojima je:

- » Samo jedan od roditelja zaposlen.
To su osobe koja jedine zarađuju u porodici.
- » Samo jedan roditelj podiže i odgaja dete. To su samohrani roditelji.

Osobe koje jedine zarađuju u porodici, koje imaju pravo na odbitak od poreske osnovice,

- » koje su poreski obaveznici i imaju najmanje jedno dete,
- » koje su više od 6 meseci u braku, ili žive u registrovanom partnerstvu ili vanbračnoj zajednici,
- » ne žive odvojeno od svoje žene, muža ili partnera,
- » a žena, muž ili partner zarađuju manje od 6.000 evra godišnje.

Ovde se uzimaju u obzir svi prihodi. To znači da se, na primer, sedmični novac/Wochengeld, uračunava u ovaj iznos. Neoporezivi prihodi kao što je naknada za nezaposlene/Arbeitslosengeld se ne računaju.

Samohrani roditelji, koji imaju pravo na odbitak od poreske osnovice,

- » ako su poreski obveznici i imaju namanje jedno dete
- » ne žive sa ženom, mužem ili partnerom duže od 6 meseci godišnje.
- » Ako su za njihovo dete ili decu više od 6 meseci godišnje dobijali odbitak od poreske osnovice za doprinos izdržavanja dece/ Kinderabsezbetrag (vidi poglavlje 3.5.4.2).

Wie viel Geld bekommen Sie?

Odbitak od poreske osnovice za osobe koje jedine zarađuju u porodici ili za samohrane roditelje iznosi:

- » sa jednim detetom: 601 evra
- » sa dvoje dece: 813 evra
- » sa troje dece: 1.081 evra
- » Za svako dodatno dete dobićete dodatnih 268 evra.

Ostala finansijska pomoć i
podrška porodicama

Beleške

Ovde možete naći dalje informacije o odbitku od poreske osnovice za osobe koje jedine zarađuju u porodici/samohrani roditelji/Alleinverdiener-oder Alleinerzieherabsetzbetrag:

platforma širom Austrije

https://www.oesterreich.gv.at/de/themen/familie_und_partnerschaft/finanzielle-unterstuetzungen/6/Seite.080720#Alleinverdiener

3.5.4.2 Odbitak od poreske osnovice za doprinos izdržavanja dece/Kinderabsetzbetrag

Odbitak od poreske osnovice za doprinos izdržavanja dece/Kinderabsetzbetrag je poreska olakšica za decu. Kao rezultat toga roditelji plaćaju manji porez. Ako dobijate dečiji/porodični dodatak, onda imate pravo na odbitak od poreske osnovice za doprinos izdržavanja dece/Kinderabsetzbetrag.

Iznos će Vam biti isplaćen zajedno sa dečijim/porodičnim dodatkom. Za ovo ne morate da podnesete zahtev.

Nije važno koliko zarađujete ili koliko poreza plaćate: odbitak od poreske osnovice za doprinos izdržavanja dece/Kinderabsetzbetrag iznosi 70,90 EURO po detetu mesečno.

Ovde možete naći dalje informacije o odbitku od poreske osnovice za doprinos izdržavanja dece/Kinderabsetzbetrag:

platforma širom Austrije

https://www.oesterreich.gv.at/de/themen/familie_und_partnerschaft/finanzielle-unterstuetzungen/6/Seite.080720#Kinderabsetzbetrag

3.5.4.3 Odbitak od poreske osnovice zbog alimentacije/Unterhaltsabsetzbetrag

Ako plaćate izdržavanje za svoje dete koje ne živi u istom domaćinstvu: onda imate pravo na odbitak od poreske osnovice zbog alimentacije/ Unterhaltsabsetzbetrag. To važi za svaki mesec, za koji platite alimentaciju za dete. To važi samo u slučaju, ako plaćate porez a ne primate dečiji/porodični dodatak. Odbitak od poreske osnovice zbog alimentacije možete navesti u obračunu poreza/Arbeitnehmerveranlagung ili kod poreza na dohodak/Einkommensteuererklärung.

Ako dobijate dečiji/porodični dodatak, onda imate pravo na odbitak od poreske osnovice za doprinos izdržavanja dece/Kinderabsetzbetrag.

Beleške

Odbitak od poreske osnovice zbog alimentacije iznosi mesečno:

- » za prvo dete: 37 evra
- » za drugo dete: 55 evra
- » za treće i svako dodatno dete: 73 evra

Ovde možete naći dalje informacije o odbitku od poreske osnovice zbog alimentacije:

Austria-wide platform

https://www.oesterreich.gv.at/de/themen/familie_und_partnerschaft/finanzielle-unterstuetzungen/6/Seite.080720#Unterhaltsabsetzbetrag

3.5.4.4 Poreske olakšice na decu/ Kinderfreibetrag

Zahteve za poreske olakšice na decu možete predati jos samo za 2018. godinu. Od 2019. godine postoji samo porodični bonus plus/Familien-bonus Plus.

3.5.4.5 Porodični bonus plus/Familienbonus Plus

Porodični bonus plus/ Familienbonus Plus je poreski odbitak od 2.000 evra po detetu godišnje. Ovo možete dobiti dok dete ne napuni 18 godina. Nakon 18. rođendana deteta, porodični bonus plus se smanjuje na 700 evra godišnje ako se prima dečiji/ porodični dodatak za ovo dete.

Porodični bonus plus može biti isplaćen od poslodavca. U tom slučaju ćete dobiti iznos zajedno sa Vašom zaradom. Ili navedete iznos odbitka u obračunu poreza/Arbeitnehmerveranlagung za zaposlene. Porodični bonus plus važi za decu u Austriji. Za decu u EU, u EWR području i u Švajcarskoj porodični bonus se povećava ili smanjuje. Iznos se razlikuje od zemlje do zemlje.

Ovde možete naći dalje informacije o porodičnom bonusu plus:

» Porodični portal

<https://www.bundestkanzleramt.gv.at/familienportal>

» platforma širom Austrije

<https://www.bmf.gv.at/themen/steuern/arbeitnehmer-veranlagung/steuertarif-steuerabsetzbetraege/familienbonus-plus.html>

Porodični bonus plus/
Familien-bonus Plus je poreski
odbitak od 2.000 evra po
detetu godišnje.

Beleške

3.5.4.6 Pomoć i podrška u saveznim pokrajinama

Neke pokrajine i opštine imaju dodatne finansijske pomoći za porodice.

Na primer: Grad Beč i neke duge savezne pokrajine nude porodični dodatak/Familienzuschuss. Na ovaj način podržavaju porodice sa niskim primanjima.

Takođe postoji pasoš za porodice/porodični pasoš/Familienpass. Ovo je ponuda saveznih pokrajina i nudi porodične popuste za slobodne aktivnosti. Porodični pasoš može imati različita imena u saveznim pokrajinama. Uslovi za porodični pasoš su različiti u svakoj saveznoj pokrajini.

Organizacije za pomoć takođe nude podršku za domaćinstvo i brigu o deci tokom boravka u bolnici i prvih nekoliko nedelja kod kuće. To su, na primer, Karitasov tim za pomoć porodicama, Volkshilfe Austria ili Hilfswerk. Savezne pokrajine i opštine ponekad pokrivaju troškove za ove usluge u celini ili delimično.

Ovde možete naći dalje informacije o ponudama saveznih pokrajina:

- » Porodični dodatak/Familienzuschuss, zahtev za porodični pasoš/Familienpass

https://www.oesterreich.gv.at/de/themen/familie_und_partnerschaft/finanzielle-unterstuetzungen/6/Seite.080750

Ovde možete naći ponude podrške humanitarnih organizacija:

- » Karitasova pomoć porodicama/Familienhilfe der Caritas

<https://www.caritas.at/hilfe-angebote/familien-kinder>

- » Volkshilfe Österreich

<https://www.volkshilfe.at/volkshilfe-im-ueberblick>

- » Hilfswerk Österreich

<https://www.hilfswerk.at/oesterreich/kinder-jugend>

Neke pokrajine i opštine imaju dodatne finansijske pomoći za porodice.

Beleške

3.5.5 Izdržavanje dece/Kindersunterhalt

Ako dete i jedan roditelj ili oba roditelja, ne žive u istom domaćinstvu: dete tada ima pravo na izdržavanje. To se takođe zove alimentacija. Roditelji mogu odrediti iznos između sebe. Ili će to odrediti sud. Izdržavanje/alimentacija treba da bude potrošena samo na dete. Roditelj koji sa detetom ne živi u istom domaćinstvu, mora drugom roditelju plaćati izdržavanje.

Od 18. godine dete može da zahteva da direktno dobija izdržavanje/alimentaciju. Onda se ovaj iznos uplaćuje detetu.

U svakom slučaju, novac pripada detetu. Stoga, roditelj ne može jednostavno da se odrekne izdržavanja/alimentacije.

Visina izdržavanja/alimentacije zavisi od roditelja. Naime od bogatstva, prihoda, obrazovanja, radne sposobnosti i situacije na tržištu rada. Isto tako, uzima se u obzir šta je detetu potrebno. Uzimaju se u obzir godine, sposobnosti, veštine i mogućnosti razvoja. Iznos se može smanjiti: ako roditelj koji ne živi sa detetom u istom domaćinstvu često čuva dete.

Ovde možete naći dalje informacije o izdržavanju deteta:

» platforma širom Austrije

https://www.oesterreich.gv.at/de/themen/familie_und_partnerschaft/finanzielle-unterstuetzungen/4

Izdržavanje/alimentacija
treba da bude potrošena
samo na dete.

Beleške

**ZAJEDNO JAČAJMO
PORODICE/OBITELJI**

früheHILFEN

Javite se
www.fruehehilfen.at

Pomoć i pratnja porodici/obitelji

**Za buduće roditelje i familije sa d(j)ecom
od 0 do 3 godi**

Porodična/obiteljska pratnja pomaže

Život sa d(j)etom donosi puno radosti, ali isto tako zna da stvori nesigurnosti i da opteretiti. Porodična/obiteljska pratnja pomaže kod mnogih pitanja, kao npr. kada

- » U trudnoći dođe do neočekivanih prom(j)ena
- » Nedostaje pomoć partnera/ partnerke, a nema je ni u familijarnom okruženju
- » D(ij)ete treba više pažnje nego što mu možete pružiti
- » Nedostaje novac
- » Jednom članu porodice/obitelji psihički nije dobro
- » Zajednički život u familiji postane težak

Naći pravu pomoć

Porodična/obiteljska pratnja Vama i Vašoj familiji pomaže besplatno u pronalasku odgovarajuće pomoći:

od ličnog sav(j)etovanja, preko pratnje u razne ustanove, pa sve do pomoći i podrške kod n(j)ega i vaspitanja d(ij)eteta

 Bundesministerium
Arbeit, Soziales, Gesundheit,
Pflege und Konsumentenschutz

Das österreichische Programm der Frühen Hilfen wird durch Bund,
Länder sowie Kranken- und Pensionsversicherungsträger finanziert.

Impresum

Odgovornost

Dostavljeni sadržaj nema garanciju. Ne preuzima se garancija ili odgovornost za tačnost, aktuelnost i potpunost informacija i usluga ili za njihovu dostupnost. Posebno nikakvi pravni zahtevi se ne mogu zasnivati na korišćenju informacija i usluga kojima se pristupa.

Reference (linkove) na informacije koje nude treće strane postavljene su u skladu sa dužnom pažnjom od strane GOG-a. Zbog dinamike veb-lokacija, nije moguće kontinuirano proveravati sav povezani sadržaj. Tačnost, potpunost i aktuelnost takvih informacija ili stvarna dostupnost i sloboda zlonamernih programa povezanog sadržaja nisu u sferi uticaja GOG-a, zbog čega je svaka

Medieninhaber: Zdravlje Austrija/ Gesundheit Österreich, Nacionalni Centar Rana Pomoć (Frühe Hilfen). Pripremio Nacionalni Centar za ranu pomoć uz učešće majki i porodičnih pratiteljki iz Rane Pomoći. Po prijašnjeg nalogu saveznog ministarstva zdravlja, nege, socijalnih pitanja i zaštite potrošača, finansirano iz preventivnih sredstava savezne agencije za zdravlje.

Wien 2022 (Aktualisierung: Oktober 2025)

Grafik: Katrin Pfleger

Produzent: Print Alliance HAV Produktions GmbH, 2540 Bad Vöslau

